

Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS) in Hart van Brabant

In Hart van Brabant gaan we voor klimaatneutraal, zodat onze regio ook in de toekomst een fijne woon-, werk- en leefomgeving blijft. Daarvoor hebben we onze energie- en klimaatambities voor 2030 geformuleerd in de REKS: de Regionale Energie- en Klimaatstrategie.

De REKS is een programma van Regio Hart van Brabant, waarin we met 9 gemeenten, 3 waterschappen en de provincie samen afspraken hebben gemaakt. Energie en klimaat houden immers niet op bij de gemeentegrens. Ook het college en de gemeenteraad van uw gemeente hebben de REKS in 2021 vastgesteld. Hieronder leest u wat de REKS is, welke doelen we regionaal hebben afgesproken en hoever we zijn met de uitvoering van de plannen.

Over de REKS

De REKS komt voort uit nationale en internationale klimaatafspraken. Daarin is afgesproken dat we in Nederland in 2030 minstens 55% minder CO₂ uitstoten dan in 1990. Als enige regio in Nederland pakken we klimaatadaptatie en de energietransitie samen op. Daarom hebben wij geen RES, maar een REKS: een Regionale Energie- en Klimaatadaptatie.

Hieronder lichten we de drie thema's uit de REKS toe: elektriciteit, warmte- en energiebesparing en klimaatadaptatie.

1 Elektriciteit

Volgt uit Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES)

In 2030 wil de regio minstens 1.000 Gigawattuur (GWh, of 1 TWh of 1 miljard kWh) duurzame elektriciteit opwekken. Dat is genoeg om alle (ruim 230.000) inwoners van een gemeente als Tilburg een jaar van elektriciteit voorzien. Die opgave moet gerealiseerd worden met windturbines en zonnepanelen in energiehubs. Zonnepanelen op woonhuizen rekenen we hierbij niet mee. De ambitie daarbij is minimaal 50% lokaal eigendom door bewoners en bedrijven.

In 2023 is het Publiek Ontwikkelbedrijf REKS (POB REKS) opgericht. De doelstelling van POB REKS is om in zoekgebieden energiehubs met windturbines te ontwikkelen, waaraan ook zonnepanelen kunnen worden toegevoegd. Acht regiogemeenten en het Energiefonds Brabant zijn aandeelhouders. Met POB REKS pakt en houdt de overheid regie op de ontwikkeling van energiehubs en kunnen inwoners en bedrijven in de regio maximaal profiteren van de energie-opwek. Ook draagt het bedrijf bij aan lokaal eigendom, kennisontwikkeling en een klimaatbestendige regio via het Regionaal Klimaatfonds REKS. De gemeente Waalwijk geeft zelf invulling aan de ontwikkeling van energiehubs op haar grondgebied.

Waar staan we nu bij de realisatie van de REKS-doelstelling van 1.000 GWh opwek?

- Tot nu toe hebben we bijna de helft van de doelstelling gerealiseerd. Daarbij wordt veel elektriciteit opgewekt met zon op gebouwen (313 GWh) en zonnepanelen (87 GWh), maar nog weinig met windenergie (96 GWh).
- Een extra 125 GWh aan zonne-energie is 'in de pijplijn' of in een voorbereidend stadium.
- Er is in de regio een groot tekort aan windenergie. Die moet de regio voorzien van duurzame elektriciteit als we weinig of geen zonne-energie opwekken (vooral in de winter).
- Het doel is om tot en met 2030 nog circa 400 GWh duurzame opwek door wind te realiseren.
- De verwachting is dat over enkele jaren, wanneer de netcongestie vermindert, er weer meer zonnepanelen op gebouwen kunnen komen. Die ruimte kan tot en met 2030 waarschijnlijk maximaal 190 GWh kan opleveren.

Belangrijke ontwikkelingen:

- In de verschillende zoekgebieden (energiehubs) zijn ontwikkelingen: in Waalwijk loopt een tender om een ontwikkelaar te vinden en in Heusden, rond knooppunt De Baars en bij de Spinder ten noorden van Tilburg lopen onderzoeken naar de mogelijkheden van nieuwe windturbines.
- Netcongestie, de defensieradar en vliegroutes werken vertragend en vragen om nauwe afstemming, investeringen, flexibele oplossingen en regionale prioritering. De verwachting is wel dat voldoende windenergie opgewekt kan worden in de regio.
- Zonnepanelen op bedrijfsdaken kenden tot 2023 een sterke groei, maar dat is inmiddels afgevlakt door beperkte netcapaciteit. Uitbreidingen bij Middenspanningsstations in Tilburg en Waalwijk bieden op langere termijn perspectief.
- Het regionaal energieperspectief richting 2040-2050 is in voorbereiding. Hierbij zijn ook toekomstige energievormen als waterstof en groengas in beeld en wordt duidelijker hoeveel duurzame elektriciteit in de toekomst nodig is.

2 Warmte en energiebesparing

Volgt uit Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW)

In 2050 verwarmen we onze woningen en gebouwen zonder aardgas of steenkool, maar duurzaam met bijvoorbeeld warmte uit de bodem, water of de industrie. Bovendien gaan we energie besparen: minimaal 20% in 2030. De gemeenten hebben de regierol in de warmtetransitie in de gebouwde omgeving, maar het helpt als we regionaal samenwerken.

Belangrijke ontwikkelingen:

- In 2024 is het Programmaplan Regionale Warmtetransitie 2024-2026 vastgesteld. Het programmaplan vormt de leidraad voor regionale samenwerking.
- Tilburg heeft in juli 2025 als eerste gemeente een lokaal warmtebedrijf opgericht voor de ontwikkeling en exploitatie van warmtenetten. Dit betreft grote investeringen.
- De regio ondersteunt de gemeenten bij het opstellen van de verplichte gemeentelijke warmteprogramma's, onder andere door de beschikbare warmtebronnen beter in beeld te brengen.

3 Klimaatadaptatie

Volgt uit Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)

We passen onze omgeving aan het veranderende klimaat aan om de gevolgen van hitte, droogte en wateroverlast te beperken. Daarvoor hebben we een Regionale Klimaatagenda opgesteld, waarbij de focus ligt op maatregelen met regionale impact.

Belangrijke ontwikkelingen:

- In 2024 is het Regionaal Klimaatfonds REKS opgericht door Publiek Ontwikkelbedrijf REKS, de initiatiefnemer van het fonds. Het bedrijf heeft vier miljoen euro gereserveerd voor klimaatprojecten. De financiële bijdragen van het Regionaal Klimaatfonds REKS zijn bedoeld als aanvulling op middelen van bijvoorbeeld gemeenten, provincie en Rijk.
- In mei 2025 zijn de eerste subsidies verstrekt door het Regionaal Klimaatfonds REKS aan twee klimaatprojecten: een regionale klimaatscoretool en een pilot klimaat-adaptieve bedrijventerreinen.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie over de REKS en het laatste nieuws op regio-hartvanbrabant.nl/REKS. Hier kunt u zich ook aanmelden voor de REKS-nieuwsbrief.

Heeft u vragen? Neem dan contact op via REKS@regio-hartvanbrabant.nl.

Organisatie en governance

Op regionaal niveau werken we aan strategie- en beleidsvorming. Daarvoor kent de REKS een eigen programmaorganisatie met onder meer een bestuurlijke stuurgroep, een ambtelijke projectgroep en inhoudelijke werkgroepen. Daarnaast werken we met een Centre of Expertise waar medewerkers voor meerdere gemeenten werken. Ook worden voorbereidingen getroffen voor een regionaal Energiehuis.

Besluiten worden lokaal genomen, dus bij de gemeenten. De uitvoering van de REKS ligt in eerste instantie bij de overheden, maar daarbij wordt wel beleidsmatig samengewerkt met (maatschappelijke) organisaties en ondernemers. Daarom zijn ook Enexis Netbeheer, woningcorporaties, natuur- en milieuorganisaties, lokale energiecoöperaties en de agrarische sector vertegenwoordigd in de stuurgroep en de projectgroep. Het REKS-programma werkt samen met RES West-Brabant en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) aan een gezamenlijke energievisie. Die samenwerking gaat de komende jaren steeds meer vorm krijgen.

Aandachtspunten

Voor de komende bestuursperiode verdienen de volgende punten (extra) aandacht:

- Houd vast aan de sterke regionale samenwerking en gedeelde uitvoering van energie- en klimaatopgaven.
- Versnel de realisatie van windprojecten, met goede aandacht voor de omgeving en voor lokaal eigendom.
- Gebruik innovatie en een integrale aanpak voor de thema's elektriciteit, warmte en klimaat.
- Zorg voor maximale beperking van de gevolgen van netcongestie.
- Waarborg structurele kennisdeling, opschaling van succesvolle pilotprojecten en actieve betrokkenheid van inwoners en bedrijven (participatie).
- Focus op sociale en technische innovatie: van nieuwe duurzame opwek- en opslagtechnieken tot het identificeren en wegnemen van belemmeringen (regelgeving, ketensamenwerking en financiering).

